

РЕШЕНИЕ

№ 229

гр. гр. Добрич, 19.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ДОБРИЧ в публично заседание на двадесет и първи юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Диана Г. Дякова

Членове: Анна Великова
Станислав Т. Ангелов

при участието на секретаря Павлина Ж. Пенева
като разгледа докладваното от Анна Великова Въззивно гражданско дело № 20233200500261 по описа за 2023 година

и, за да се произнесе, съобрази следното:

Производството по делото е образувано по реда на глава XX от ГПК по повод жалба с вх. № 156 от 17.01.2023г. по регистъра на Районен съд – Г. Т., подадена от Ц. И. Ц. ЕГН *****, с. И., общ. Г. Т., ***, чрез адвокат Д. К., срещу решение № 94 от 16.12.2022г. по гр.д.№ 217/2022г. по описа на Районен съд – Г. Т., с което е отхвърлен като неоснователен предявеният от Ц. И. Ц. срещу Кметство с. И. и Община Г. Т. иск за установяване неистинност на удостоверение за наследници изх.№ АО-01-20-06/7.03.2022г. на Кметство с. И. относно записването, че лицето Н. В. П., бивш жител на с. К., общ. Г. Т., починала на ***г., е наследник - съпруга на наследодателя на ищеца А. К. Г., бивш жител на с. И., общ. Г. Т., починал на ***г.

Въззивникът намира решението за неправилно, необосновано от събраните в хода на производството доказателства. Изводите на районния съд били погрешни, извлечени само от косвени сведения. В решението съдът възпроизвел отговора на ответната страна, като неизяснени по делото останали въпроси, като: как, защо, кога и от кого са нанасяни поправки и зачерквания в Регистъра на населението, кн.2 за село К., както и защо съдът приема за достоверни последно нанесените имена, съгласно приетата по делото експертиза. От събраните по делото доказателства било видно, че по повод искането за издаване на удостоверение за наследници длъжностното лице, в качеството му на компетентен административен орган, не е положило достатъчно усилия и не е събрало никакви доказателства, съответно не са установени факти и обстоятелства, от които да стане ясно дали лицето,

вписано в процесното удостоверение за наследници в графа „съпруга“ с имената Н. В. П. е едно и също лице с К. М. Б., Н. В. Б. и преживялата съпруга, отбелязана в акта за смърт на наследодателя - К. А.. След подробен анализ на нормативната уредба и обосноваване на довод, че длъжностното лице не е спазило нормативно установения в Наредба № РД-02-20-6/24.04.2012г. ред за издаване на поисканото удостоверение за наследници, въззивникът иска отмяна на решението и постановяване на друго за уважаване на иска.

Отговори по жалбата не са постъпили.

Като постави на разглеждане въззивната жалба, Окръжен съд – Добрич установи следното:

Жалбата е подадена от страна в първоинстанционно производство с правен интерес от оспорване на неблагоприятното за нея решение, чрез надлежно упълномощен адвокат. Депозирана е в срока по чл. 259, ал. 1 от ГПК, предвид допълнително представените от въззивника доказателства – на 13.01.2023г., когато е предадена на куриер (в последния ден от започналия да тече на 30.12.2022г. двуседмичен срок). Предвид изложеното, жалбата е допустима.

След като провери обжалваното решение, съобразно изискванията на чл. 269 от ГПК, служебно и по посоченото в жалбата, въззивният съд намира следното:

Първоинстанционното производство е образувано по повод искова молба на Ц. И. Ц. ЕГН *****, с. И., общ. Г. Т., ***, чрез адвокат Д. К., уточнена с молба вх. № 3472/30.05.2023г. по настоящото дело, с която против Кметство с. И. и Община Г. Т. са предявени субективно съединени искове по чл. 124, ал. 4, изр. 1 от ГПК за установяване, че удостоверение за наследници изх.№ АО-01-20-06/07.03.2022г., издадено от Кметство с. И., Община Г. Т., е неистински документ, съдържащ неистинско обстоятелство относно лицето Н. В. П., бивш жител на с. К., общ. Г. Т., починала на ***г., отразена като наследник (съпруга) на А. К. Г., бивш жител на с. И., общ. Г. Т., починал на ***г.

В обосноваване на искането в исковата молба са изложени твърдения, че ищецът е син на С. П. К., б.ж. на с. И., починала на ***г., която е сестра на П. К. Г., б.ж. на с. И., починал на ***г., който от своя стана е брат на общия наследодател А. К. Г., б.ж. на с. К., общ. Г. Т., починал на ***г., съгласно акт за смърт № СС22/02.04.1943г. Във връзка с уреждане правата в наследствените имоти в началото на 2022г. било подадено заявление до Кметство с. И. за издаване на удостоверение за наследници на А. К. Г.. В издаденото удостоверение под № 1 било вписано лицето Н. В. П. - съпруга, б.ж. на с. К., общ. Г. Т., починала на ***г. Сънаследниците знаели, че наследодателят им не е оставил низходящи, но не познавали и не знаели нищо за лицето Н. В. П., вписано като негова съпруга в издаденото удостоверение. Според отразеното в акта за смърт, А. К. Г. е бил женен за А. - първото име

на съпругата не се чете и същото, веднъж написано, впоследствие е преправяно. Изискали справка и от Община Г. Т. за регистрираните сключени граждански бракове до 1943г. Издадено било удостоверение, от което ставало ясно, че липсва архив до 1940г., а за периода 1940-1943г. няма съставен акт за сключен граждански брак на лицето А. К. Г. от с. И., роден на ***г. През 2001г. също се наложило да поискат издаване на удостоверение за наследници на А. К. Г. и в издаденото такова липсвала „съпруга“.

Постъпил е отговор на исковата молба от кмета на Кметство с. И., в който е заета позиция за неоснователност на иска. Изложено е, че действително в общината няма запазен регистър с актове по гражданско състояние до октомври 1940г., но извършените отбелязвания след 1940г. в регистрите, макар и по косвен път водят до обоснован извод, че Н. В. П. е била съпруга на наследодателя А. К. Г.. Така в акт за смърт № 22 от 1943г. на А. К. Г., жител на с. Д. било записано, че е женен за К. /умалителното име на Н./ А., сега вдовица. Съгласно действащите към него момент нормативни актове са се вписвали и други обстоятелства, както това, че „до смъртта е прекарала брачен живот девет години“, което налагало извода, че бракът между А. К. Г. и Н. е бил сключен през 1934г. Съгласно Закона за лицата актът за смърт показвал мястото, деня и часа на смъртта, името и презимето, възрастта, занятието и местожителството или местопребиванието на умрелия; името и презимето на преживелия съпруг, ако умрялото лице е било женено, или на преждеумрелия съпруг ако е бил вдовец. Името А. е било прието след сключването на брака, като е било вписано личното име на съпруга като бащино на жената според действащите тогава нормативни актове. С Акт № 86 по Регистъра за женитбите на К.ска община от 1945г. Н. В. П., записана с имената К. А. К. /с имената на покойния съпруг/ е встъпила в брак с М. Б. П., в който акт било записано, че встъпва във втори брак, като вдовица. В регистъра на населението на с. К. била записана в домакинството на М. Б. П. вече с имената Н. В. П., преселена от с. Д.. Обстоятелството, че в общината не са налични и не се съхраняват регистри за този период не означавало, че такъв не е съставен въобще, съответно, че между лицата няма сключен граждански брак. Липсата на записване в по-рано издаденото удостоверение за наследници № АО-11-26/05.04.2001г. е обяснено като резултат от допуснатата грешка, следствие непълна справка от длъжностното лице в регистъра на населението и в регистрите на актовете за гражданско състояние.

Община Г. Т. не е подала отговор на исковата молба и не е изразила становище в хода на производството.

Първоинстанционният съд е приел, че е надлежно сезиран с допустими искове с правно основание чл. 124, ал. 4 от ГПК за установяване неистинност на документа удостоверение за наследници изх.№ АО-01-20-06/7.03.2022г., издадено от Кметство с. И. и след събиране на посочените от страните доказателства е намерил същите за неоснователни, като е постановил тяхното отхвърляне.

При служебната проверка на решението, въззивният съд установи пороци, които го определят като недопустим съдебен акт, а именно производството по делото е образувано въз основа на недопустима искова молба и при липса на абсолютна процесуална предпоставка за допустимост по отношение на единия привлечен по делото ответник. Доводи за горното не са изтъкнати във въззивната жалба, но по правилото на чл. 269, изр. 1-во от ГПК за допустимостта на първоинстанционното решение въззивният съд се произнася служебно. В съответствие с чл. 270, ал. 3 от ГПК недопустимо постановеното решение следва да се обезсили с прекратяване на производството по делото, като съображенията за този резултат са следните:

Производството по делото е протекло с участието на процесуално неправопособен ответник - Кметство с. И.. Кметството не може да бъде субект на процесуални правоотношения. Съгласно чл. 2, ал. 1 вр. чл. 14 от ЗМСМА, юридическо лице с право на собственост и самостоятелен общински бюджет и основна административно-териториална единица за осъществяване на местното самоуправление е общината, а според чл. 2, ал. 2 от ЗМСМА кметствата и районите са нейни съставни административно-териториални единици, но без самостоятелна правосубектност. Кметът на общината представлява общината пред физически и юридически лица пред съда (така чл. 44, ал. 1, т. 15 от ЗМСМА), а кметът на район или кметство представлява района или кметството само пред населението, пред обществени и политически организации и пред други райони или кметства (така чл. 46, ал. 1, т. 10 от ЗМСМА). Липсата на процесуална правоспособност (абсолютна и положителна предпоставка за допустимост на процеса) обосновава недопустимост на съдебното производство по отношение на първия посочен ответник – Кметство с. И.. Постановеното срещу неправоспособна страна съдебно решение е недопустимо и следва да бъде обезсилено с прекратяване на производството за тази страна.

Производството е недопустимо и спрямо другия посочен ответник – Община Г. Т.. Исковата молба, въз основа на която е образувано съдебното производство, е била нередовна – в нея са били изложени обстоятелства за невярно отразяване от кмета на село И., община Г. Т. в оспореното удостоверение за наследници, че след смъртта си А. К. Г. е оставил за наследник съпруга Н. В. П., а отправеното до съда искане е било формулирано да бъде установено, че лицето Н. В. П. не е била съпруга на А. К. Г., както и да бъде разпоредено на лицето по гражданското състояние да отстрани допуснатата неточност в издаденото удостоверение за наследници изх.№АО-01-20-06/7.03.2022г. Неяснотата в исковата молба относно предмета на иска – оспорване на наследствено правоприемство или оспорване истинността на издаденото удостоверение за наследници, е отстранена от ищеца с подадената от него молба вх. № 3472/30.05.2023г., с която ясно е заявено искането за установяване неистинността на документа, което определя и правната квалификация на иска по чл. 124, ал. 4, изр. 1 от ГПК, съответно на приетото от районния съд. Следва да се отбележи и, че

надлежни страни по спор за съществуване на наследствено правоприемство (по чл. 124, ал. 1 от ГПК) са лицата, които твърдят или отричат унаследяването от общия наследодател, което има значение за техни субективни права. Не са надлежни страни по такъв спор Община Г. Т. и Кметство с. И., доколкото съществуването или несъществуването на спорното правоотношение нито ги ползва, нито им вреди, предвид липсата на твърдения за наличие на материалноправен спор с общината или кметството.

Сега предявеният иск е по чл. 124, ал. 4, изр. 1 от ГПК. На това основание може да се предяви иск за установяване истинността или неистинността на един документ. Истинският документ е автентичен и верен, съответно неистинският - неавтентичен или неверен. Критерий за автентичността на документа е авторството; критерий за верността на документа е съответствието между документа и удостовереното с него и той стои само пред свидетелстващите документи. Неверен е свидетелстващ документ, който не отговаря на удостовереното с него фактическо положение. Последната форма на неистинност на издадено удостоверение за наследници се твърди да е налице по настоящото дело – иска се установяване на невярност на конкретно издадено удостоверение за наследници, сочещо Н. В. П. за наследник (преживяла съпруга) на А. К. Г..

Удостоверението за наследници е официален удостоверителен документ, установяващ качеството на наследник на едно лице от друго. Издаването му е административна услуга, осъществявана от общината на основание чл. 24, ал. 1 от ЗГР. Компетентният орган за неговото издаване е кметът на общината, с оглед разпоредбата на чл. 4, ал. 3 от ЗГР, който действа като териториален орган на изпълнителната власт съгласно чл. 19, ал. 3, т. 2 от ЗА, съответно и на основание чл. 44, ал. 1, т. 14 от ЗМСМА – кметът на кметството. Предлагащата на гражданите административна услуга издаване на удостоверение за наследници е без ограничение за еднократност на нейното извършване – по искане на легитимирано лице могат да бъдат издадени много на брой удостоверения за наследници. Установяването на неистинност на едно от издадените удостоверения за наследници по отношение на общината няма сила на пресъдено нещо за всички издадени до този момент и след това, поради което и не е налице правен интерес от установяването на неистинност на конкретно удостоверение за наследници по отношение на общината, когато това установяване не може да се противопостави за решаване на друг правен спор. При осъществяване на услугата по издаване на удостоверение за наследници общината, чрез кмета или оправомощено длъжностно лице, не действа като гражданско-правен субект, равнопоставен на лицето, поискало осъществяването на административната услуга. В хипотеза, когато общината е издала удостоверение за наследници, в което е вписано като наследник име на лице, за което заявителят на услугата твърди, че не попада в кръга на наследниците на наследодателя му, не е налице гражданско-правен спор между наследника и общината. Правният интерес от установяването по съдебен ред с влязло в сила решение на невярност на свидетелстващ документ

е налице, когато това установяване може да се противопостави на страни по конкретен правен спор. Общината е извън кръга на наследниците и не е участник в отношение, породено от наследяването (по повод уреждане на имуществените отношения между съсобственици), доколкото твърдения за противното няма. Удостоверението за наследници, като официален свидетелстващ документ, ако отговаря на изискванията по чл. 179 от ГПК, съставлява доказателство за изявленията пред длъжностното лице и за извършените от него и пред него действия. Тази материална доказателствена сила важи спрямо всички и може да бъде оборвана чрез оспорване истинността на документа като писмено доказателство, т.е. по реда на чл. 193 от ГПК в хода на образувано исково производство, или в отделно установително такова. Но, правен интерес за предявяване на иска по чл. 124, ал. 4, изр. 1 от ГПК спрямо общината ще е налице само при съществуващ материалноправен спор с нейно участие. Не се твърди общината, като страна по конкретен материалноправен спор, да претендира права или да отрича такива на ищеца или на други участници в наследственото отношение. В този случай надлежният ред за защита на наследника не е предявяването на иск по чл. 124, ал. 1 или ал. 4 от ГПК, а оспорването по административен ред, което (съгласно § 8 ПЗР към АПК, чл. 81, ал. 2 от АПК и чл. 145, ал. 2, т. 3 от АПК) е допустимо и относно съдържанието на документ. В този смисъл – решение № 268 от 20.03.2009г. на ВКС по гр.д. № 972/2008г., I г.о., ГК; определение № 42 от 12.03.2018г. на ВКС по ч. гр. д. № 3765/2017г., II г. о., ГК; определение № 499 от 16.11.2012г. на ВКС по ч.гр.д.№ 448/2012г., II г.о., ГК.

По изложените съображения въззивният съд намира, че атакуваният съдебен акт е недопустимо постановен и в съответствие с чл. 270, ал. 3 от ГПК той следва да бъде обезсилен с прекратяване на производството по делото.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решение № 94 от 16.12.2022г. по гр.д.№ 217/2022г. по описа на Районен съд – Г. Т., като

ПРЕКРАТЯВА производството по делото, образувано по повод искова молба на Ц. И. Ц. ЕГН *****, с. И., общ. Г. Т., ***, уточнена с молба вх. № 3472/30.05.2023г., с която против Кметство с. И. и Община Г. Т. са предявени субективно съединени искове по чл. 124, ал. 4, изр. 1 от ГПК за установяване, че удостоверение за наследници изх.№ АО-01-20-06/07.03.2022г., издадено от Кметство с. И., Община Г. Т., е неистински документ, съдържащ неистинско обстоятелство относно лицето Н. В. П., бивш жител на с. К., общ. Г. Т., починала на ***г., отразена като наследник (съпруга) на А. К. Г., бивш жител на с. И., общ. Г. Т., починал на ***г.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд при

условията на чл. 280, ал. 1 и ал. 2 от ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____